

Onderzoek op de mammapoli

Er is een mogelijke afwijking gevonden in uw borst(en) en/of oksel(s). Daarom bent u doorverwezen naar de mammapolikliniek ("mamma" is de Latijnse benaming voor borst) van Maasziekenhuis Pantein voor verder onderzoek. In deze folder leest u wat u op de mammapoli kunt verwachten en welke onderzoeken mogelijk gedaan worden.

Op de mammapoli van Maasziekenhuis Pantein kunt van maandag tot en met donderdag terecht. Wij werken met sneldiagnostiek. Alle onderzoeken, die nodig zijn om een diagnose vast te stellen, worden zoveel mogelijk op één ochtend uitgevoerd. Soms lukt het niet om binnen één dag een diagnose te stellen en moet op een later moment aanvullend onderzoek verricht worden.

Niet elke afwijking in de borst is kwaadaardig. In een groot deel van de gevallen is er sprake van een goedaardige afwijking. Doordat op de mammapoli gewerkt wordt met sneldiagnostiek, weet u zo snel mogelijk waar u aan toe bent. Is de afwijking wel kwaadaardig, dan kan op korte termijn een behandeling worden ingezet.

Mammateam

Op de mammapoli werken verschillende specialisten nauw samen. Het multidisciplinaire team is gespecialiseerd in borstafwijkingen en bestaat uit:

- een mammachirurg,
- een radioloog (arts die röntgenfoto's beoordeelt en echografie-onderzoek doet),
- een patholoog (arts die microscopisch onderzoek verricht),
- een verpleegkundig specialist en
- casemanagers mammacare.

Hoe ziet de sneldiagnostiek eruit?

1) Intakegesprek en lichamelijk onderzoek

Op de mammapoli (route 101) komt u allereerst terecht bij de casemanager mammacare of verpleegkundig specialist. Tijdens een kort gesprek noteert zij uw gegevens en stelt ze u een aantal specifieke vragen over uw klachten. Vervolgens onderzoekt zij uw borst(en) en oksels op eventuele voelbare afwijkingen.

2) Aanvullend/beeldvormend onderzoek

Het aanvullend onderzoek vindt plaats op de afdeling Radiologie (route 024). Er wordt een mammografie en/of een echografie van uw borst(en) gemaakt. Het kan nodig zijn dat er daarna een stukje weefsel uit uw borst wordt gehaald voor verder onderzoek.

Mammografie

Het röntgenonderzoek van uw borsten heet mammografie. Een laborante maakt van beide borsten twee röntgenfoto's: een van bovenaf en een van opzij. Om ervoor te zorgen dat de opname zo duidelijk mogelijk wordt, wordt uw borst stevig samengedrukt tussen twee kunststof platen. Dit kan gevoelig zijn. Direct na het onderzoek controleert de laborante of de foto's duidelijk en compleet zijn. Soms is het nodig om nieuwe of aanvullende opnames te maken. Het maken van een mammografie duurt ongeveer 15 minuten.

Wanneer u doorverwezen bent naar aanleiding van het bevolkingsonderzoek wordt er altijd een nieuwe mammografie gemaakt. De foto's die tijdens het bevolkingsonderzoek zijn gemaakt dienen dan als vergelijkingsmateriaal.

Echografie

Vaak volgt na de mammografie een echografie van de borst waar de afwijking is gevonden. Dit gebeurt wanneer de specialist meer wil weten over één bepaalde plek in de borst.

Bij een echografie wordt een afbeelding van de borst gemaakt met behulp van geluidsgolven. De weerkaatsing (echo) van deze golven maakt organen en weefsels zichtbaar op een beeldscherm. De radioloog brengt een gel op de huid aan, waardoor de signalen beter worden opgevangen. Daarna beweegt de radioloog een apparaat (vergelijkbaar met een microfoon) over de huid. Dit onderzoek geeft informatie over de verschillende weefsels in de borst. Zo is een cyste te onderscheiden van een andersoortige knobbel. Dit onderzoek duurt ongeveer 15 minuten.

Bij mannen kan het nodig zijn om ook een echo van het scrotum te maken.

3) Weefselonderzoek

Soms is het noodzakelijk om verder onderzoek te doen naar de aard van de afwijking. Hiervoor wordt materiaal afgenomen uit uw borst. Dit kan op verschillende manieren:

Punctie zonder verder onderzoek

Wanneer er sprake is van een vochtblaasje (cyste) in de borst, kan er besloten worden om deze 'aan te prikken' en leeg te zuigen. Het vocht zelf hoeft niet te worden onderzocht omdat het onschuldig is. Een verdoving is hierbij niet nodig.

Cytologische punctie

Met een dunne naald worden cellen uit de afwijking van de borst opgezogen. Deze cellen worden in het laboratorium van het Radboud-umc onderzocht. Verdoving is voor dit onderzoek niet noodzakelijk.

Naaldbiopsie

Met een naald wordt een klein stukje weefsel uit de afwijking in de borst gehaald. Dit gebeurt onder plaatselijke verdoving. Het stukje weefsel wordt door de patholoog onderzocht onder de microscoop. Na het uitwerken van de verdoving kunt u pijnklachten en/of een bloeding krijgen. Zo nodig mag u twee tabletten paracetamol van 500 mg innemen tegen de pijn. Als u bloedverdunnende medicijnen gebruikt, moet u dat aangeven.

In beide gevallen wordt het verwijderde materiaal vanuit Maasziekenhuis Pantein direct vervoerd naar de patholoog in het Radboudumc. De uitslag van het onderzoek is aan het eind van de middag bekend.

Stereotactisch naaldbiopt

Wanneer er op een mammografie kalkspatjes (microcalcificaties) te zien zijn (vaak opgemerkt vanuit het bevolkingsonderzoek), kan aanvullend onderzoek naar de aard van de kalk nodig zijn. Om de kalk te onderzoeken, wordt een stukje weefsel (een biopt) van een specifieke plek in uw borst weggenomen.

Helaas kan dit onderzoek niet op de sneldiagnostiek plaatsvinden. Het onderzoek duurt gemiddeld een uur en moet apart gepland worden. Tevens duurt het een aantal dagen om het weefsel nauwkeurig te onderzoeken.

Bij dit onderzoek wordt uw borst tussen de mammografieplaten geplaatst, zodat deze niet meer kan verschuiven. Door middel van röntgenfoto's wordt bepaald waar het biopt moet worden genomen. Onder plaatselijke verdoving wordt met een naald een stukje weefsel weggenomen. Soms worden er meerdere biopten genomen.

Er wordt een marker in de borst ingebracht, zodat men altijd kan zien op welke plek de biopten genomen zijn. Deze marker kan zonder bijwerkingen in de borst achterblijven. Als u bloedverdunnende medicijnen gebruikt, moet u dat aangeven. Zo nodig mag u twee tabletten paracetamol van 500 mg innemen tegen de pijn.

4) Multidisciplinair overleg

Alle onderzoeken worden aan het eind van dag besproken in een multidisciplinair team. Alle betrokken specialisten en verpleegkundigen zijn hierbij aanwezig. In dit overleg wordt de diagnose vastgesteld en maakt het team een voorstel voor behandeling.

Na het onderzoek

Na de onderzoeken op de afdeling Radiologie volgt een afsluitend gesprek met de casemanager mammacare of de verpleegkundig specialist. Zij spreken met u af op welk moment u eventueel terugkomt voor de uitslag. In het geval van een cytologische punctie of naaldbiopsie is dat meestal dezelfde dag nog, aan het einde van de middag. Heeft er een stereotactisch naaldbiopt plaatsgevonden, moet u een aantal dagen wachten tot de uitslag bekend is.

Als uit de onderzoeken blijkt dat er bij u sprake is van een goedaardige afwijking, is meestal geen verdere behandeling nodig. Soms wordt er toch een vervolgspraak gepland. Uw huisarts en (indien van toepassing) het bevolkingsonderzoek worden binnen een dag per brief geïnformeerd.

Wanneer uit de onderzoeken blijkt dat het om een kwaadaardige afwijking gaat, is dat voor de meeste mensen zeer ingrijpend. De arts of verpleegkundig specialist neemt samen met u de onderzoeken door. Tevens doet hij/zij een voorstel voor een mogelijke behandeling. Ook uw huisarts en (indien van toepassing) het bevolkingsonderzoek worden op de hoogte gesteld van de uitslag.

Soms zijn aanvullende onderzoeken nodig om tot een definitieve diagnose te komen. Voor deze vervolgonderzoeken moet u op een andere dag terugkomen. Er dan worden een of meerdere vervolgspraken met u gemaakt.

Behandeling

Borstkanker kan op verschillende manieren behandeld worden. Voor sommige behandelingen kan uw persoonlijke wens doorslaggevend zijn. Daarom is het van belang dat de specialisten samen met u een zo goed mogelijk verantwoord behandelplan opstellen. Er worden daarom een aantal vervolgsprekken op de mammapoli ingepland.

Samenwerking Maasziekenhuis Pantein en Radboudumc

De mammapoli's van het Maasziekenhuis en het Radboudumc werken nauw samen. Alle onderzoeken en uitslagen worden op een later moment gezamenlijk besproken door de mammateams van beide ziekenhuizen. Het doel van dit overleg is om een definitieve diagnose

maasziekenhuis Pant^ein

en vervolgens een behandelplan vast te stellen. Het is mogelijk dat er na dit overleg toch andere besluiten worden genomen dan wat tijdens het eerdere gesprek met u is besproken. Als dit het geval is, krijgt u dit zo snel mogelijk te horen.

Meer informatie

Voor meer informatie over borstafwijkingen en de eventuele behandeling hiervan kunt u contact opnemen met de verpleegkundig specialist of de casemanager mammacare. Zij zijn op werkdagen tussen 10.00 en 15.00 uur bereikbaar op telefoonnummer 0485-84 53 34 of via e-mail: mamacare@pantein.nl